

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2441

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de zorg dat Wajongers erop achteruitgaan* (ingezonden 24 februari 2021).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 21 april 2021).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Zorgen bij Wajongers: ondanks belofte er toch op achteruit»?¹

Antwoord 1

Het garantiebedrag is ingesteld om ervoor te zorgen dat Wajongers er niet op achteruitgaan. Ik voer samen met UWV met urgentie een analyse uit naar de redenen van inkomensverlies. Als blijkt dat Wajongers er door de nieuwe wet op achteruitgaan en het garantiebedrag dit niet verhelpt waar het dit wel had moeten doen, ga ik op zoek naar een oplossing. Ik informeer u over de uitkomsten zodra de analyse is afgerond.

Vraag 2

Hoe kan het dat Sterre er ondanks beloften en het garantiebedrag maar liefst 300 euro bruto per maand op achteruit gaat?

Antwoord 2

Het is niet mogelijk iets te zeggen over specifieke gevallen. In mijn antwoord op vraag 3 en 5 geef ik aan dat er meerdere redenen kunnen zijn waarom een Wajonger er van december 2020 op januari 2021 op achteruitgaat. Die redenen hebben niet allemaal met het ingaan van de nieuwe wet te maken. Er zijn nu signalen dat er gevallen zijn waarin het garantiebedrag achteruitgang niet verhelpt terwijl het dit wel had moeten doen. Daarom voer ik een analyse uit naar redenen voor achteruitgang en kom ik met een oplossing als er onbedoelde redenen zijn. Ik informeer u over de uitkomsten zodra de analyse is afgerond.

¹ NOS.nu, 17 februari 2021, «Zorgen bij Wajongers: ondanks belofte er toch op achteruit» (<https://nos.nl/artikel/2369061-zorgen-bij-wajongers-ondanks-belofte-er-toch-op-achteruit.html>)

Vraag 3 en 5

Klopt deze berekening? Zo nee, hoe zit het dan wel? Is al bekend wat het onderzoek van het UWV heeft opgeleverd? ²

Hoeveel mensen gaan er net als Sterre op achteruit door de nieuwe Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)?

Antwoord 3 en 5

Het is op basis van het nieuwsbericht niet mogelijk te zeggen of de berekening klopt. UWV heeft een nacontrole uitgevoerd en daarbij gevonden fouten zo snel mogelijk hersteld. Deze herstelacties zijn afgerond. Waarschijnlijk hebben niet alle redenen van achteruitgang te maken met het ingaan van de nieuwe wet. Er zijn nu signalen dat er Wajongers zijn die erop achteruitgaan doordat het garantiebedrag niet uitpakt zoals het bedoeld is. Om hoeveel Wajongers het gaat is nog niet te zeggen.

Vraag 4

Begrijpt u dat de motivatie om te gaan werken bij Sterre op deze manier verdwijnt? Wat onderneemt u daartegen?

Antwoord 4

Ik begrijp dat het frustrerend is wanneer het totaalinkomen niet stijgt wanneer je meer gaat werken. Om die reden hebben we de Wajong ook zo veranderd dat meer werken meer gaat lonen. Het garantiebedrag moet voorkomen dat mensen er door het ingaan van de wet op achteruitgaan. Vanwege de ontvangen signalen over achteruitgang, onderzoeken we nu met urgentie of er Wajongers onbedoeld op achteruitgaan. Dat wil zeggen dat het garantiebedrag achteruitgang niet voorkomt, waar het dit wel had moeten doen. Als blijkt dat Wajongers er onbedoeld op achteruit gaan, kom ik met oplossingen. Ik informeer u zodra deze analyse is afgerond.

Vraag 6

Klopt het dat ongeveer tienduizend werkende Wajongers nog altijd wachten totdat ze horen wat überhaupt hun garantiebedrag wordt? Hoe verklaart u deze vertraging, aangezien het in januari bekend moest zijn?

Antwoord 6

Hoewel het streven was om voor alle Wajongers op tijd een garantiebedrag vast te stellen, is gebleken dat dit in de praktijk niet volledig haalbaar is. Deels komt dit doordat UWV nog niet alle gegevens van de Belastingdienst of werkgevers op tijd ter beschikking had. Circa 20.000 Wajongers kregen een brief waarin stond dat UWV hun definitieve garantiebedrag nog niet kon berekenen. Inmiddels heeft UWV voor ongeveer 10.000 van hen het garantiebedrag wel vastgesteld. Zij hebben inmiddels een brief met de beschikking ontvangen. UWV werkt er hard aan om de overige garantiebedragen snel vast te stellen.

Vraag 7

Wat is uw reactie op de alarmbrief van de FNV over de Wajong?³

Antwoord 7

In de brief worden meerdere knelpunten bij de implementatie van de Wajong aan de orde gesteld. Voor een volledige reactie verwijs ik naar de antwoordbrief. Een afschrift hiervan heb ik bijgevoegd⁴.

Twee belangrijke punten uit mijn reactie zijn dat het inzetten van extra menskracht geen oplossing is voor de huidige knelpunten en dat ik een analyse uitvoer naar mogelijke onbedoelde redenen voor achteruitgang bij Wajongers ondanks het garantiebedrag.

² <https://www.uwv.nl/overuwv/pers/nieuwsberichten/2021/uwv-voert-extra-controles-uit-na-invoering-vereenvoudiging-wajong.aspx>

³ <https://www.fnv.nl/nieuwsbericht/sectornieuws/uitkeringsgerechtigden/2021/01/fnv-slaat-alarm-bij-koolmees-voorkom-een-wajongaff>

⁴ Raadpleegbaar via [tweedekamer.nl](https://www.tweedekamer.nl)

Vraag 8 en 9

Klopt het dat het overstappen van de oude Wajong naar Wajong2010 vaak meer dan een jaar duurt, zoals de FNV aangeeft? Zo nee, hoe lang duurt het dan wel? Wat onderneemt u om een vlotte overstap te realiseren?

Bent u bereid extra capaciteit in te zetten zodat alle Wajongers netjes geholpen worden?

Antwoord 8 en 9

Bij het verlengen van de aanvraagtermijn voor een overstap heeft UWV, in overleg met SZW, aangegeven dat zij nieuwe aanvragen in de tweede helft van 2021 oppakt. In de periode daarvoor gebruikt UWV uitvoeringscapaciteit voor de implementatie van de Vereenvoudiging Wajong en de berekening van het garantiebedrag voor een specifieke groep waar de Eerste Kamer aandacht voor heeft gevraagd.⁵

Om ervoor te zorgen dat er voldoende menskracht is voor reguliere taken van uitkeringsdeskundigen, de implementatie van de wet Vereenvoudiging Wajong en de berekening voor bovengenoemde specifieke groep vinden overstapgesprekken in de tweede helft van 2021 plaats.

Het ligt niet voor de hand de geschetste knelpunten op te lossen met tijdelijke menskracht in de vorm van uitkeringsdeskundigen bij UWV. De uitkeringsdeskundigen die nu garantiebedragen berekenen, hebben een uitgebreide kennis van deze regels en zijn hiervoor opgeleid. Het kost tijd om nieuwe mensen te vinden, op te leiden en in te werken. Ik verwacht dat de geschetste knelpunten tegen die tijd verholpen zijn.

Vraag 10

Hoe gaat u ervoor zorgen dat Wajongers er niet op achteruit gaan, zoals u heeft beloofd?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vraag 1.

⁵ Het gaat om de groep in de Wajong2010 die de zes jaar voor inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong aaneengesloten heeft gewerkt en die vanwege inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong niet de mogelijkheid heeft om in de voortgezette werkregeling te stromen. Voor deze groep maakt UWV een afwijkende berekening.